

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-11-14
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 3618-13

SÖKANDE

Uppsala Vatten och Avfall AB, 556025-0051, Box 1444, 751 44 Uppsala

Ombud: advokaten [REDACTED], Box 16295, 103 25 Stockholm och
jur.kand. [REDACTED], samma adress

SAKEN

Ansökan om ändringstillstånd och ändring av villkor för Hovgårdens
avfallsanläggning i Uppsala kommun

Ao: 129
Anläggnings ID: 29869
Koord. (SWEREF 99) N: 6646805 E: 654970

DOMSLUT

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar Uppsala Vatten och Avfall AB tillstånd (ändringstillstånd) enligt 9 kap. miljöbalken till ändring av verksamheten vid Hovgårdens avfallsanläggning inom fastigheterna Grän 2:2, 5:6 och 6:5 i Uppsala kommun, innebärande en ökning i förhållande till vad som gäller enligt grundtillståndet enligt följande (ändring anges med kursiverad text) att

dels årligen ta emot, behandla, lagra och bortskaffa högst

- a) *110 000* ton grov-, bygg- och industriavfall,
- b) 5 000 ton avfall vid återvinningscentralen,
- c) 5 000 ton asbest,
- d) 30 000 ton rötat material,
- e) 1 000 ton gallerrens,

Dok.Id 378818

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

- f) 50 ton latrin,
- g) 60 000 ton hushållsavfall och därmed jämförligt avfall,
- h) 20 000 ton park- och trädgårdsavfall,
- i) 180 000 ton askor,
- j) 5 000 ton slam från det lokala reningssystemet för lakvatten,
- k) 5 000 ton stallgödsel

varav högst nedan angiven mängd av följande avfallsslag får komposteras

- 30 000 ton rötat material,
- 1 000 ton gallerrens,
- 50 ton latrin,
- *10 000 ton hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt verksamhetsavfall som ett årsmedelvärde över en treårsperiod,*
- 20 000 ton park- och trädgårdsavfall samt
- 5 000 ton stallgödsel

varav högst nedan angiven mängd av följande avfallsslag fördelat på de avfallstyper som framgår av domsbilaga 1 till deldom den 9 maj 2006 i mål nr M 32248-04 (samt andra tillkommande avfallstyper efter tillsynsmyndighetens godkännande) får deponeras

- 60 000 ton grov-, bygg- och industriavfall,
- 5 000 ton asbest,
- 30 000 ton rötat material,
- 1 000 ton gallerrens,
- 50 ton latrin,
- 100 000 ton askor, varav 20 000 ton utgör farligt avfall samt
- 5 000 ton slam från det lokala reningssystemet för lakvatten.

Ändring av villkor

Villkor 16 i deldom den 9 maj 2006 i mål nr M 32248-04 ändras enligt följande (ändring med kursiverad text)

16. *Täckning av deponerat avfall ska ske efter hand. Sluttäckning ska vara avslutad så snart som möjligt, dock senast 15 år efter avslutad deponering. Vid sluttäckning får restprodukter (förorenade massor och askor m.m.) användas ovanför tätskiktet endast om halterna av olika ämnen i produkterna understiger halterna för mindre känslig markanvändning (MKM) enligt Naturvårdsverkets rapporter 4638 och 4889. Material som används under tätskiktet i deponin skall uppfylla samma kriterier som det deponerade avfallet.*

Tillkommande villkor m.m.*Allmänt villkor*

- a) Den utökade verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Uppsala Vatten och Avfall AB har angett eller i övrigt åtagit sig i målet om inte annat framgår av denna dom.

Försiktighetsåtgärder för att minska de momentana flödena vid regn till reningsanläggningen för lakvatten

- b) Inför anläggandet av avfallshanteringsytor inom områden som inte tidigare använts för avfallshantering ska en anmälan ges in till tillsynsmyndigheten. Denna anmälan ska beskriva utformning av ytan samt redovisa beräknad dimensionering av fördröjningsmagasin eller annan åtgärd utifrån utgångspunkten att flödet från området inte ska överstiga tioårsflödet från området innan ytan anlades. Vid den beräkningen ska i förekommande fall en avräkning göras för icke-förorenat vatten som avleds på ett sådant sätt att vattnet inte passerar Hovgårdens lakvattenreningsanläggning.

Hantering av icke-förorenade dagvattenflöden

- c) Bolaget ska i god tid före bortledning av vatten från ytor där inte behandling eller lagring av avfall pågår ge in en anmälan till tillsynsmyndigheten. Anmälan

ska innehålla en beskrivning av hur ytan används och hur bortledandet av icke-förorenat dagvatten ska genomföras.

Lukt från förvaring av hushållsavfall

- d) Om bolaget avser att under mer än 14 dagar lagra hushållsavfall ska bolaget senast 30 dagar före det att hanteringen inleds ge in en anmälan till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska vara skriftlig och innehålla en beskrivning av den tekniska metod som bolaget avser använda liksom uppgift om de skyddsåtgärder som bolaget avser vidta. Om det uppkommer ett omedelbart behov av att mellanlagra brännbart hushållsavfall under längre tid än 14 dagar är det tillräckligt att anmälan görs innan lagringen påbörjas.

Kontroll

- e) Bolaget ska inom den tid som tillsynsmyndigheten bestämmer ge in ett förslag till reviderat kontrollprogram till tillsynsmyndigheten.

Bemyndiganden

Domstolen överlåter enligt 22 kap. 25§ tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor som kan erfordras avseende de försiktighetsåtgärder som kan behövas med anledning av en sådan anmälan som avses i villkor b eller c.

I övrigt ska tillståndet i Stockholms tingsrätt, miljödomstolens, deldom den 9 maj 2006 i mål nr M 32248-04, Svea hovrätt, Miljööverdomstolens, dom den 26 november 2007 i mål nr M 4675-06 samt Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolens, dom den 30 november 2012 i mål nr M 1571-07, gälla oförändrade.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen godkänner den redovisade miljökonsekvensbeskrivningen.

Verkställighetsförordnande

Bolagets yrkande om verkställighetsförordnande avslås.

BAKGRUND

Miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt lämnade i en deldom den 9 maj 2006 i mål nr M 32248 - 04 den dåvarande verksamhetsutövaren Uppsala kommun tillstånd att på fastigheterna Grän 2:2, 5:6 och 6:5 i Uppsala kommun bl.a. ta emot, behandla, lagra och bortskaffa vissa mängder avfall, såväl farligt som icke farligt. Kommunen medgavs avsteg eller undantag från deponeringsförordningens krav på bottentätning och deponering för etapp 2 av befintlig deponi. Vidare förordnade domstolen prövotid samt provisoriska föreskrifter gällande frågan om slutliga villkor för utsläpp av behandlat lakvatten.

Miljööverdomstolen vid Svea Hovrätt fastställde i dom den 26 november 2007 i mål M 4675-06 att etapp 2 av den befintliga deponin är en deponi för farligt avfall samt medgav dispens från deponeringsförordningens krav på geologisk barriär.

Mark- och miljödomstolen i Nacka Tingsrätt avslutade i dom den 30 november 2012 i mål M 1571-07 prövotiden och föreskrev slutliga villkor för utsläpp till recipient av behandlat lakvatten samt förordnade om vissa ytterligare delegationer.

YRKANDEN M.M.

I Bolaget har, såsom dess talan slutligen bestämts, yrkat att mark- och miljödomstolen med ändring av Stockholms tingsrätt, miljödomstolens, deldom den 9 maj 2006 i mål nr M 32248-04 ska meddela bolaget tillstånd att inom fastigheterna Grän 2:2, 5:6 och 6:5 i Uppsala kommun enligt följande (yrkad ändring anges med kursiverad text)

dels årligen ta emot, behandla, lagra och bortskaffa högst

- a) *110 000* ton grov-, bygg- och industriavfall,
- b) 5 000 ton avfall vid återvinningscentralen,
- c) 5 000 ton asbest,
- d) 30 000 ton rötat material,
- e) 1 000 ton gallerrens,
- f) 50 ton latrin,

- g) 60 000 ton hushållsavfall och därmed jämförligt avfall,
- h) 20 000 ton park- och trädgårdsavfall,
- i) 180 000 ton askor,
- j) 5 000 ton slam från det lokala reningssystemet för lakvatten,
- k) 5 000 ton stallgödsel

varav högst nedan angiven mängd av följande avfallsslag får komposteras

- 30 000 ton rötat material,
- 1 000 ton gallerrens,
- 50 ton latrin,
- 10 000 ton hushållsavfall och därmed jämförligt avfall *samt verksamhetsavfall som ett årsmedelvärde över en treårsperiod,*
- 20 000 ton park- och trädgårdsavfall samt
- 5 000 ton stallgödsel

varav högst nedan angiven mängd av följande avfallsslag fördelat på de avfallstyper som framgår av domsbilaga 1 till deldom den 9 maj 2006 i mål nr M 32248-04 (samt andra tillkommande avfallstyper efter tillsynsmyndighetens godkännande) får deponeras

- 60 000 ton grov-, bygg- och industriavfall,
- 5 000 ton asbest,
- 30 000 ton rötat material,
- 1 000 ton gallerrens,
- 50 ton latrin,
- 100 000 ton askor, varav 20 000 ton utgör farligt avfall samt
- 5 000 ton slam från det lokala reningssystemet för lakvatten.

II Vidare har bolaget yrkat att mark- och miljödomstolen ska ändra villkor 16 i deldom den 9 maj 2006 i mål nr M 32248-04 enligt följande (yrkad ändring med kursiverad text)

16. *Täckning av deponerat avfall ska ske efter hand, sluttäckning ska vara avslutad så snart som möjligt, dock senast 15 år efter avslutad deponering. Vid sluttäckning får restprodukter (förorenade massor och askor m.m.) användas ovanför tätskiktet endast om halterna av olika ämnen i produkterna understiger halterna för mindre känslig markanvändning (MKM) enligt Naturvårdsverkets rapporter 4638 och 4889. Material som används under tätskiktet i deponin skall uppfylla samma kriterier som det deponerade avfallet.*

III Bolaget har slutligen yrkat att mark- och miljödomstolen ska ge bolaget rätt att utnyttja ändringstillståndet utan hinder av att domen inte har vunnit laga kraft.

Bolagets förslag till villkor som föranleds av den utökade verksamheten m.m.

Ang. försiktighetsåtgärder för att minska de momentana flödena vid regn till reningsanläggningen för lakvatten

- Inför anläggandet av avfallshanteringsytor inom områden som inte tidigare använts för avfallshantering ska en anmälan ges in till tillsynsmyndigheten som beskriver utformning av ytan samt redovisar beräknad dimensionering av fördröjningsmagasin eller annan åtgärd utifrån utgångspunkten att flödet från området inte ska överstiga tioårsflödet från området innan ytan anlades. Vid den beräkningen ska i förekommande fall en avräkning göras för icke-förorenat vatten som avleds på ett sådant sätt att vattnet inte passerar Hovgårdens lakvattenreningsanläggning.

Bolaget har ingen erinran mot att tillsynsmyndigheten ges ett bemyndigande att föreskriva de ytterligare villkor som kan erfordras med anledning av anmälan.

Ang. hantering av icke-förorenade dagvattenflöden

- Bolaget ska i god tid före bortledning av vatten från ytor där inte behandling eller lagring av avfall pågår inge en anmälan till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska innehålla en beskrivning av hur ytan används och hur bortledandet av icke-förorenat dagvatten ska genomföras.

Bolaget har ingen erinran mot att tillsynsmyndigheten ges ett bemyndigande att föreskriva de ytterligare villkor som kan erfordras med anledning av anmälan.

Ang. lukt från förvaring av hushållsavfall

- Om bolaget avser att under mer än 14 dagar lagra hushållsavfall ska bolaget senast 30 dagar före det att hanteringen inleds inge en anmälan till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska innehålla en beskrivning av den tekniska metod som bolaget avser använda liksom de skyddsåtgärder som bolaget avser vidta. Vid lagring av hushållsavfall krävs dock ingen anmälan om särskilda skäl föreligger. Tillsynsmyndigheten ska då underrättas innan lagringen påbörjas.

Ang. avvecklingsplan för verksamheten

- Bolaget åtar sig att i god tid inför anläggningens eventuella avveckling ge in en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten.

I övrigt ska tillståndet, så som det framgår av Stockholms tingsrätts, miljödomstolen, deldom den 9 maj 2006 i mål nr M 32248-04, Svea hovrätts, Miljööverdomstolen, dom den 26 november 2007 i mål nr M 4675-06 samt Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom den 30 november 2012 i mål nr M 1571-07, gälla oförändrat.

ANSÖKAN

Ansökan avser ändring av tillstånd samt ändring av villkor 16 och 18 enligt mark- och miljödomstolens deldom den 9 maj 2006 i mål nr M 32 248-04 samt tillstånd för bolaget att utnyttja ändringstillståndet utan hinder av att domen inte har vunnit laga kraft.

Enligt nuvarande tillstånd meddelat i deldom av Stockholms tingsrätt, miljödomstolen, den 9 maj 2006, har bolaget möjlighet att på fastigheterna Grän 2:2, 5:6 och 6:5 i Uppsala kommun bl.a. ta emot, behandla, lagra och bortskafter vissa mängder avfall, såväl farligt som icke-farligt. Vad beträffar grov-, bygg- och industriavfall får bolaget årligen ta emot, behandla, lagra och bortskafter högst 60 000 ton. För hushållsavfall och därmed jämförligt avfall gäller som årlig maximal mängd 20 000 ton och för stallgödsel 1 000 ton.

Under den tid som förflutit sedan nu gällande tillstånd meddelades har behovet av mottagande, behandling, lagring och bortskafter av ovannämnda avfallsslag växt, huvudsakligen som en följd av att energiåtervinningen från avfallsförbränning ökat för att i större utsträckning kunna tillgodose samhällets energibehov. Eftersom samhällets energibehov är som störst under de kallare årstiderna förbränns avfallet företrädesvis på våren, hösten och vintern. Detta medför behov av omlastning och mellanlagring av brännbart avfall vid vissa tider på året. Vidare ökar mängderna avfall för sortering i Uppsala som en följd av kommunens fortsatta befolkningsexpansion.

Rötningen av livsmedel och matavfall för produktion av biogas har också ökat i kommunen. Bolagets biogasanläggning vid Kungsängens gård tar emot mat- och livsmedelsavfall från såväl Uppsala som omkringliggande kommuner. Vid revision, i händelse av driftproblem o.s.v. finns behov av ett flexibelt alternativt omhändertagande av avfallet. Hovgårdens avfallsanläggning kan under sådana omständigheter omhänderta det organiska avfallet för kompostering. Behov finns även av att kunna kompostera organiskt avfall som inte är hushållsavfall, exempelvis mjölrester från

kvarnindustri. Vidare har behovet för mottagande och kompostering av stallgödsel ökat.

Miljöpåverkan

Bolaget har i ansökan sammanfattningsvis redovisat följande.

Utsläpp till vatten

Den utökade verksamheten bedöms inte nämnvärt påverka lakvattnets sammansättning. Bolaget bedömer att verksamheten vare sig medför risk för att nuvarande utsläppsvillkor inte kan innehållas eller att de för vattenförekomsterna Tomtaån och Funbosjön gällande miljö kvalitetsnormerna inte kan innehållas.

Utsläpp till luft

Utsläpp till luft uppkommer huvudsakligen i form av koldioxid genom nedbrytningen av organiskt material, t.ex. vid kompostering, samt från de arbetsmaskiner och fordon som hanterar avfallet. Utsläppen från nedbrytningen av det organiska materialet medför emellertid inte något nettotillskott av koldioxid till atmosfären. Även vissa andra gaser, såsom ammoniak, kan uppstå vid störningar i komposteringsprocessen. För att undvika sådana störningar har bolaget bl.a. upprättat driftsinstruktioner för verksamheten. Komposteringsverksamheten kan medföra att även luktemissioner uppstår. Bolaget arbetar kontinuerligt med olika metoder i syfte att minska uppkomsten av sådana emissioner. Arbetet har gett positiva resultat och klagomålen på lukt har hittills varit förhållandevis få.

Buller

Vid anläggningen uppkommer buller huvudsakligen från arbetsfordon och transporter. Den utökade verksamheten bedöms inte medföra att föreskrivna bullernivåer inte kan innehållas.

Transporter

Det ökade antalet transporter medför att föroreningshalterna i området kring Hovgårdens avfallsanläggning ökar något. Bolaget bedömer dock att det inte föreligger

någon risk för att transporter medför att någon miljö kvalitetsnorm överskrids. I syfte att minimera miljöpåverkan från transporter strävar bolaget efter att kontinuerligt förnya sin maskinpark.

Hushållning med resurser

Bolagets ansökan om utökning av verksamheten syftar till att minska den andel avfall som deponeras och att möjliggöra ett ökat tillvaratagande av avfallets energi genom förbränning. Sålunda minskar genom den utökade verksamheten behovet av bl.a. fossila bränslen; utsläppen av klimatpåverkande gaser minskar. Vid sluttäckning av deponin avses restprodukter används i så stor omfattning som möjligt vilket utgör god resurshushållning.

Skyddsvärda områden

Sävjaån-Funbosjön utgör Natura 2000-område. Den utökade verksamheten bedöms inte påverka området.

Kontroll av verksamheten

Miljöbalkens bestämmelser om egenkontroll är tillämpliga på verksamheten. Vid behov kommer ett förslag till reviderat kontrollprogram att ges in till tillsynsmyndigheten.

De allmänna hänsynsreglerna

Kunskapskravet - 2 kap. 2 § MB

Bolaget har bedrivit verksamhet vid Hovgården sedan lång tid. Bolaget har således omfattande erfarenhet av avfallshantering. Utbildning och fortbildning av personal sker regelbundet för att säkerställa att medarbetarna har erforderlig kompetens inom miljö- och teknikområdet. Bolaget har system för övervakning av efterlevnaden av gällande tillstånd och andra bestämmelser. Genom upprättandet av miljökonsekvensbeskrivningarna och genomförandet av samråd enligt miljöbalken har de miljö- och hälsorisker som verksamheten kan tänkas ge upphov till uppmärksamats. Således anser bolaget att det uppfyller kunskapskravet.

Försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik - 2 kap. 3 § MB
De av bolaget valda metoderna syftar till att eftersträva en teknik med så liten påverkan på hälsa och miljö som möjligt. Mot denna bakgrund, och genom de villkor som redan gäller och de skyddsåtgärder som redovisas i ansökan, anser bolaget att det uppfyller såväl försiktighetsprincipen som principen om bästa möjliga teknik.

Lokaliseringsprincipen - 2 kap. 4 § MB

Området där Hovgårdens avfallsanläggning är belägen omfattas inte av detaljplan. I Uppsala kommuns översiktsplan från 2010 utpekas området för anläggningen som avsett för kraftigt miljöstörande och miljöfarliga verksamheter. I kommunens översiktsplan anges att den för 2010 upprättade fördjupade översiktsplanen för området ska fortsätta att gälla. Av denna fördjupade plan framgår att området är avsett för ”tipp och masshantering”. Denna ansökan avser en begränsad utökning av en tillståndsgiven verksamhet vars lokalisering vid tidigare tillståndsprövningar befunnits lämplig. Vid Hovgården finns en fullt fungerande infrastruktur vilket innebär att en annan lokalisering skulle leda till orimliga kostnader. Någon omlokalisering av hela verksamheten är därför inte aktuell. Bolaget bedömer att det är orimligt att uppföra en helt ny anläggning för så pass begränsade tillkommande mängder som det nu är fråga om. Lokaliseringsutredningen har därför begränsats till redan befintliga anläggningar i kommunen och i grannkommunerna. Sammanfattningsvis anser bolaget att den vid Hovgården befintliga anläggningen är den bästa lokaliseringen.

Resurshushållning – 2 kap. 5 § MB

Den utökade verksamheten syftar till att dels tillgodose det ökade behovet av energiåtervinning genom avfallsförbränning, dels minska andelen avfall som deponeras. Vid sluttäckningen kommer i möjligaste mån restprodukter att användas. Således bidrar den utökade verksamheten till en bättre resurshushållning.

Produktvalsprincipen - 2 kap. 6 § MB

Bolaget arbetar kontinuerligt utifrån de "ständiga förbättringarnas princip". Bolaget bevakar därvid löpande utvecklingen och nya möjligheter till utbyte till mer miljövänliga alternativ.

Sammanfattningsvis anser bolaget att verksamheten uppfyller de i 2 kap. miljöbalken föreskrivna hänsynskraven.

INKOMNA YTTRANDE

Länsstyrelsen i Uppsala län samt Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Uppsala kommun har tillstyrkt bolagets tillståndsansökan och förslag till villkor, så som ansökan och förslag slutligt framställts.

MÅLETS HANDLÄGGNING

Målet har avgjorts efter huvudförhandling den 26 augusti 2014 och viss ytterligare skriftväxling därefter.

DOMSKÄL**Miljökonsekvensbeskrivning**

Mark- och miljödomstolen anser att den redovisade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller de krav som kan ställas med stöd av 6 kap. miljöbalken. Miljökonsekvensbeskrivningen kan därför godkännas.

Prövningens omfattning

Grundtillståndet för verksamheten meddelades genom deldom den 9 maj 2006 i mål nr M 32248 – 04. Domstolen förordnade vidare om provotid samt provisoriska föreskrifter gällande frågan om slutliga villkor för utsläpp av behandlat lakvatten.

Denna provotid avslutades genom dom den 30 november 2012 i mål M 1571-07.

I övrigt fastställde Miljööverdomstolen i dom den 26 november 2007 i mål M 4675-06 att etapp 2 av den befintliga deponin är en deponi för farligt avfall samt medgav dispens från deponeringsförordningens krav på geologisk barriär.

Bolaget har nu yrkat dels s.k. ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 § miljöbalken, dvs. ett tillstånd som begränsas till att avse endast de ändringar av befintligt tillstånd som ansökningen gäller, dels ändring – enligt 24 kap. 8 § miljöbalken – av villkor i gällande tillstånd, se nedan.

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen konstaterar att Länsstyrelsen och Miljö- och hälso-skyddsnämnden i Uppsala kommun har tillstyrkt att tillstånd lämnas till den ansökta utökningen av verksamheten. Mot bakgrund av de i ansökan beskrivna skyddsåtgärderna och de i denna dom meddelade villkoren anser Mark- och miljödomstolen att verksamheten är förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap. och de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Ett ändringstillstånd bör vara aktuellt endast vid mera begränsade och väl avgränsade ändringar av verksamheten. Ansökningen innebär att vissa mängder redan tillståndsgivet avfall ökas i tämligen betydande grad. Med hänsyn till att det ändå, jämfört med den verksamhet som nu bedrivs inom ramen för det gällande tillståndet, rör sig om en väl avgränsad ökning med begränsade förutsebara konsekvenser för omgivningen finner Mark- och miljödomstolen, med viss tvekan, att ändringstillstånd bör kunna ges i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Bolaget har i ansökan sammanfattningsvis angivit att utsläppen till luft från Hovgårdens avfallsanläggning inte bedöms medföra att några miljökvalitetsnormer enligt Luftkvalitetsförordningen (2010:477) riskerar att överskridas. Recipienterna Tomtaån och Funbosjön är klassificerade vattenförekomster enligt F (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. När det gäller att uppfylla miljökvalitetsnormerna för god kemisk ytvattenstatus eller bibehålla och förbättra den ekologiska statusen, innebär den utökade verksamheten enligt bolaget inte någon risk för vattenförekomsterna Tomtaån och Funbosjön. Domstolen delar bolagets bedömning att

det inte föreligger någon risk för att den sökta verksamheten bidrar till att någon miljökvalitetsnorm kommer att överskridas.

Sävjaån-Funbosjön utgör Natura 2000-område. Huvudskäl för Natura 2000 beslutet är förekomsten av utter samt fiskarna asp och nissöga. Dessa finns upptagna på den svenska rödlistan över hotade arter. Domstolen delar bolagets bedömning att den utökade verksamheten inte kommer att påverka livsbetingelserna för arterna i fråga.

Villkor m.m.

Ändring av villkor

Bolaget har föreslagit att gällande villkor 16 ska ändras så att tidpunkten när sluttäckningen senast ska vara avslutad förlängs från 10 år till 15 år, efter avslutad deponering. Bolagets motivering är att bolaget har haft svårighet att få tillgång till tillräckliga mängder restprodukter för sluttäckning inom den föreskrivna tiden 10 år och att detta är en omständighet som inte förutsågs när tillståndet gavs.

Enligt 24 kap. 8 § punkt 2 miljöbalken får villkor i en tillståndsdom ändras om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet gavs. Mot bakgrund av vad bolaget har anfört finner domstolen att det finns stöd för att ändra villkoret och godta bolagets förslag till ändring.

Tillkommande villkor

Bolaget har föreslagit tillkommande villkor i frågor som rör försiktighetsåtgärder för minskning av de momentana flödena vid regn till reningsanläggningen för lakvatten och för hantering av icke-förorenade dagvattenflöden. Dessutom har bolaget lämnat förslag rörande hanteringen av frågor kring lukt från förvaring av hushållsavfall som ska lagras längre tid än 14 dagar. Bolaget föreslår även att tillsynsmyndigheten ska ges delegation att vid behov besluta om villkor i samband med dessa anmälningar. När det gäller frågor om åtgärder för att förhindra lukt från för-

varing av hushållsavfall hänvisar bolaget till gällande delegationsbestämmelse (villkor 18) i grundtillståndet.

Bolaget föreslår dock att det inte ska krävas en anmälan vid lagring av hushållsavfall om särskilda skäl föreligger. I dessa fall ska tillsynsmyndigheten istället underlättas. Bolaget föreslår heller inte delegation till tillsynsmyndigheten att meddela villkor vid dessa tillfällen. Bolaget har som exempel på när särskilda skäl kan föreligga angivit tillfällen vid större akuta driftproblem hos en extern förbränningsanläggning, då det uppkommer ett omedelbart behov av att mellanlagra brännbart hushållsavfall på Hovgårdens avfallsanläggning. Det går enligt bolaget inte att utesluta att behovet av lagring i sådana fall är längre än 14 dagar.

Domstolens bedömning

Kompletterande villkor

Domstolen konstaterar att tillsynsmyndigheten (nämnden) inte har några invändningar mot bolagets förslag till kompletterande villkor som innebär att vissa frågor ska hanteras genom anmälan till tillsynsmyndigheten.

Enligt domstolens mening bör ett villkor meddelas i huvudsaklig enlighet med bolagets förslag, dock med den justeringen att en anmälan med det innehåll bolaget har angivit i villkorsförslaget ska göras även när ett behov av lagring, som kan förutses ha en längre varaktighet än 14 dagar, uppkommer med mycket kort varsel. Domstolen anmärker här att frågan om vad en ”anmälan” ska innehålla och hur den ska göras är – enligt bolagets förslag – fullständigt reglerad i villkoret.

Det är dock, enligt domstolens mening, olämpligt att – som bolaget föreslagit – bestämma undantagsfallen med den obestämda och tämligen svårtolkade lokutionen ”särskilda skäl”. I stället bör direkt anges den tänkbara situation som bolaget åberopat som skäl för undantag från huvudregeln att anmälan ska ske med 30 dagars framförhållning.

Det finns vidare, enligt domstolens mening, inte anledning att skilja mellan anmälan och underrättelse på det sätt som bolaget gjort i sitt förslag till villkor. Förslaget skapar en osäkerhet om såväl vilken form ”underrättelsen” ska ha som vad denna ska innehålla. Det är enligt domstolens mening tydligt att bolaget på förhand behöver utarbeta en plan för vilken eller vilka tekniska metoder och vilka skyddsåtgärder som kan behövas vid lagring under längre tid än 14 dagar. Även en anmälan som görs i ett ”akutfall” bör alltså kunna vara skriftlig och innehålla de nyss nämnda uppgifterna. Härvid finns anledning att anmärka att skriftlighetskravet inte utgör hinder för att meddelandet överbringas till mottagaren med t.ex. e-post.

Som bolaget har anfört kan tillsynsmyndigheten, med stöd av grundtillståndets delegationsbestämmelse i villkor 18, vid behov besluta om ytterligare villkor när en anmälan som nu sagts har gjorts.

Delegation

Domstolen instämmer i bolagets bedömning av vilka bemyndiganden som bör göras.

Kontroll

Domstolen anser att det även finns behov av ett villkor om att det ska ges in ett reviderat kontrollprogrammet till tillsynsmyndigheten som är anpassat till den utökade verksamheten.

Andra villkor

I övrigt delar domstolen bolagets bedömning att befintliga villkor ska fortsätta att gälla oförändrade. Det omfattar villkoren i grundtillståndet deldom den 9 maj 2006 i mål nr M 32248-04, Miljööverdomstolens dom den 26 november 2007 i mål nr M 4675-06 samt Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolens om prøvotidsfrågor för vatten, dom den 30 november 2012 i mål nr M 1571-07.

Övrigt

Bolaget har såsom förslag till villkor rörande avvecklingsplan för verksamheten angett: ”Bolaget åtar sig att i god tid inför anläggningens eventuella avveckling inge en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten.” Som förslaget är formulerat är det inte ett villkor för ändringstillståndet utan ett åtagande som bolaget gör rörande formerna för samverkan med tillsynsmyndigheten under avvecklingsskedet för hela verksamheten. Domstolen har naturligtvis inget att erinra mot ett sådant åtagande, men åtagandet ryms bättre inom ett s.k. allmänt villkor än i ett särskilt sådant. Även i övrigt finns skäl att knyta ändringstillståndet till ett allmänt villkor, varför ett sådant bör meddelas.

Verkställighetsförordnande

De skäl bolaget har anfört för verkställighetsförordnande har inte den konkretion som krävs och anger inte heller sådana beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart att det finns skäl att förordna om att tillståndet får tas i anspråk trots att domen inte har vunnit laga kraft (se NJA 2012 s. 623, p.10 – 13). Yrkandet om verkställighetsförordnande bör därför avslås.

Åke Söderlind

Gisela Köthnig

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Åke Söderlind, ordförande, och tekniska rådet Gisela Köthnig samt de särskilda ledamöterna Dan Björklund och Maria Jameson.

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 5 december 2014.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.